
MISIR SANATI

DENİZ, T., 2014. SANAT TARİHİ KİTABI, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI.

Mısır Afrika'nın kuzeydoğusunda yer alır.
Dünya için çok önemli bir kültür beşığıdır.
Nil Nehri'nin ve Nil Vadisi'nin önemi büyüktür.
İlk uygarlık izlerinin MÖ 4500'e kadar indiği Mısır tarihi Eski İmparatorluk, Orta İmparatorluk ve Yeni İmparatorluk başlıkları altında üç ana dönemde incelenir.

Dr.Öğr.Üyesi Filiz KARAFAKI

Mısır Mimarisi (Mezar, Tapınak, Saray)

Mısır Uygarlığı tarımsal düzeni,

kent kültürünü,

kara ve deniz ticaretini,

su kaynaklarından faydalanmayı,

hiyeroglif başta olmak üzere çeşitli yazı türlerini kullanmayı biliyordu.

Dr.Öğr.Üyesi Filiz KARAFAKI

Mısırlılar, ölümden sonra yaşamaya inanıyorlardı.

Bu nedenle inşa edilen mezarların zamana dayanabilmesi için taş malzeme kullanılıyordu.

Piramitlere geçişin ilk adımı olan mastabalar, dikdörtgen biçiminde kerpiç ve taştan yapılmıştır. Üç bölümden oluşan bu mezar tipinde dua bölümü, ziyaret yeri ve yer altında ölünün bulunduğu bölüm vardır. Mısır'da yüksek düzeydeki devlet çalışanları, rahipler ve bürokratlar için yapılan mastabalar, kaya

Mastaba duvarlarında yer ve toprak içine oyulmuş mezarların üzerine alan resim örneği kurulmuştur. Mastaba duvarlarında yer alan resimlerde tohum ekme, balık ve kuş avı sahneleri vardır.

Mısır piramitleri anıt kabirlerin en eski ve en büyüğü olarak kabul edilmektedir.

Keops piramidi en büyüğüdür.

Özellikle kral mezarları ve devlet ve din adamlarının mezarlarının içine ölümden sonra kullanılması için ölen kişi için önemli olan eşyaları, kep, kaçak vb. konulmuştur.

Dr.Öğr.Üyesi Filiz KARAFAKI

Piramitlerde ana malzeme dışta üzeri levhalarla kaplı blok taştır.

İte ise uzun koridorların sonunda içinde lahitin bulunduğu mezar odası bulunur. Gize piramitlerinin hemen yanında Firavun Kefren'i insan başlı, aslan gövdeli gösteren sfenks bulunmaktadır.

Sfenksler doğal bir kaya kütlesine oyularak yapılmıştır.

Orta ve Yeni Krallık Dönemi'nde mastabalar ve kaya mezarlarının yapımı da sürdürülmüştür.

Dr. Öğr. Üyesi Filiz KARAFERAKI

Tapınaklar

Mısır mimarisinin en önemli yapılarındandır.

Eski Krallığın sonlarında özgün örnekler ortaya konmuş,

Orta Krallık döneminde gelişmiş,

En olgun biçimlerine ise Yeni Krallık zamanında erişmişlerdir.

Çok sayıda ve büyük ölçekli yapılan tapınakların uzunlukları genişliklerinin iki katıdır. Bu tapınaklara iki tarafı sfenkslerle süslenmiş bir yoldan varılır. Giriş bölümünde pilon adı verilen iki yüksek kule kapısı bulunur . Birbirine eşit aralıklı sütunların taşıdığı bir çatı ile örtülü hipostil adı verilen büyük salonların gerisinde ise tanrı heykelleriyle hazinelerin bulunduğu odalar vardır.

Saraylar

Mısır sarayları düzensiz bir plan ve dayanıklı olmayan malzemelerle inşa edildiğinden günümüze kadar gelememiştir.

Ahşap, kerpiç ve tuğladan yapılmış saraylar hakkındaki bilgiler dönemin resim ve kabartmalarında yer alan tasvirlerden edinilmektedir.

Saraylar, kral ve ailesinin konut olarak kullandığı, saray görevlilerinin evleri, tanrılar ve kralın tanrılarına adanmış tapınakları içine alan ise yapılardan meydana gelmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Filiz KARAFERAKİ

Mısır Heykel ve Resim Sanatı

Dini inançlara bağlı olarak ortaya çıkan Mısır heykelleri, tapınak, saray ve mezar anıtlarının cephelerinde ve iç kısımlarda bulunuyordu. Taş, kemik, maden ve ağaçtan yapılan bu heykellerin yüzlerinde durgun bir ifade egemendir..

Dr.Öğr.Üyesi Filiz KARAFERAKI

Heykeller oturur ya da ayakta durur.

Hareketsizdir.

Baş omuzlar üzerinde dikey olarak durmakta, öne bakmaktadır.

Eller dizler üzerine konulmuş, sağ el yumruk şeklinde sıkılıdır.

Bacaklar birbirine paraleldir.

Ayaklar bütün taban ile yere basmaktadır.

Dr. Öğr. Üyesi Filiz KARAFAKI

Ayakta duran heykeller dimdiktir ve öne bakmaktadır.

Vücudun ağırlığı her iki bacağa eşit olarak dağıtılmıştır.

Bu duruşun adı frontal duruş adı verilir.

Sol ayak bir adım öndedir.

Kollar vücuda yapışık ve düz bir biçimde aşağı sarkıtılmıştır.

Eller yumruk şeklindedir.

Mezara konulacak heykelin sahiplerine benzemeleri gerekli olduğundan Mısır heykeltıraşlığında oldukça erken bir portre sanatı başlamıştır.

Figürlerin yüz ve bacakları yandan (profilden),

gövdeleri ise önden görüldüğü haliyle çizilmiştir. Fresko (duvarı örten alçı tabakası yaş haldeyken ve madeni boyalarla yapılan resimler) resimlerde canlı renkler, insan, bitki ve hayvan figürleri dikkat çekici görünümde dir.

Mezar duvarlarındaki resimlerin. Konuları ise tanrılar, dinsel törenler ve günlük hayat sahneleridir. Ayrıca çeşitli hayvanların da resmedildiği görülmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Filiz KARAFERAKI

Kitap ya da papirüsler ve mumya tabutlar üzerine yapılan resimler de Mısır resim sanatı örnekleri içinde yer almaktadır.

Mısır hiyeroglifleri (Mısır yazısı) oldukça büyük önem taşır.

Eski Mısır hiyeroglifi 1779'da Rosetta Taşı adı verilen, MÖ 196 tarihine ait bir kitabenin bulunmasıyla çözülmüştür.

Dr. Öğr. Üyesi Filiz KARAFAYI